

چکیده پایان نامه‌ها

شرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شروېشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

طراحی مدل مدیریت مشارکتی مناسب برای شرکت پارس الکتریک براساس ارزیابی تجربه‌های انجام شده در سه بنگاه ایرانی

مصطفی پارسا، کامران مظاهری فرد، جعفر حسین زادگان

استاد راهنما: شهیندخت خوارزمی

استادان مشاور: خدایار ابیلی، محمدعلی طوسی

رتال جامع علوم انسانی

با نگاهی به فعالیت انسان در طول تاریخ مشاهده می‌شود که، مشارکت از جنبه‌های گوناگون اجتماعی، سیاسی، و اقتصادی برای اداره امور زندگی وجود داشته است.

در یونان باستان سابقه مشارکت به وجود نظام دموکراسی (مردم سالاری) در دولت - شهرهای آن به‌ویژه آتن برمی‌گردد. پس از انقلاب صنعتی، این مشارکت در نظام سیاسی کشورهای غربی ایجاد شده و مراحل پیموده است. پس از جنگ جهانی دوم، بحث مشارکت کارکنان در اداره امور واحدهای اقتصادی مطرح شد و نه تنها به تدریج باعث شد کیفیت کار و محصول بهبود یابد، بلکه با رواج نظامهایی چون نظام پیشنهادات، حلقه‌های کیفی، و تیمهای خودمختار، سازمانها توانستند خود را با تحولات پرشتاب محیطی سازگار کنند.

بدین ترتیب، استفاده از نظام مشارکت کارکنان در شرکتها و مؤسسات صنعتی کشورهای

غربی و ژاپن متداول شد و در سه دهه اخیر نیز به ایران راه یافته است، به طوری که هم اکنون در سازمانهای بسیاری این نظام مستقر یافته و یا در دست طراحی است.

هدف پژوهش حاضر این است که با استفاده از تجربه علمی و پژوهشی در این زمینه و نیز بررسی تجربه های عملی شرکتهای کنتورسازی، رادیاتور ایران، و داروپخش در زمینه مدیریت مشارکتی، برای کارخانجات پارس الکتریک نظام مدیریت مشارکتی متناسبی طراحی و پیشنهاد کند.

بدین ترتیب این تحقیق در پی پاسخگویی به سؤالهای زیر است.

- آیا اجرای نظام مدیریت مشارکتی در شرکتهای فوق باعث صرفه جویی اقتصادی شده است؟
- آیا موجب کاهش هزینه ها شده است؟
- آیا باعث افزایش کمی تولید و بهره وری شده است؟
- آیا تغییرات کیفی در محصول، فرآیند کار و... پدید آورده است؟

برای یافتن پاسخ سؤالهای فوق، شرکتهای مزبور براساس مشخصاتی که از قبل تعریف شده و اطلاعاتی که درباره آنها موجود بود، مورد ارزیابی قرار گرفتند. مهمترین آنها عبارتند از:

- شاخصهای کمی: از جمله صرفه جویی اقتصادی، کاهش هزینه ها و ضایعات، افزایش کمی تولید و بهره وری نیروی انسانی
- شاخصهای کیفی: مانند کیفیت محصولات و نوآوری
- پیشینه مدیریت مشارکتی و علل اجرای آن
- آماده سازی بستر برای اجرا و نحوه سازماندهی
- دستاوردهای مدیریت مشارکتی در این سه شرکت، موانع، و تنگناهای موجود

اطلاعات مورد نیاز در این سه شرکت و پارس الکتریک با روشهای زیر جمع آوری شد.

- تهیه پرسش نامه های یکسان برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز
- مطالعه و بررسی اسناد و مدارک موجود در هر یک از شرکتهای (روش کتابخانه ای)
- مصاحبه با مدیران عامل و مدیران ارشد
- بازدید از کارخانه های مزبور و مشاهده عینی

اطلاعات جمع آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. با توجه به محدودیتهای تحقیق به ویژه ضعف مستندسازی و کمبود اطلاعات، مقایسه آماری میان سه شرکت میسر نشد و در حد روشهای توصیفی تجزیه و تحلیل اطلاعات انجام شد.

نتایج به دست آمده نشان می دهد که اجرای نظام مدیریت مشارکتی در شرکتهای مورد

مطالعه آثار مثبتی دربر داشته است. یافته‌های تحقیق در این باره به شرح زیر است:

- پیش از اجرای نظام مدیریت مشارکتی هر یک از شرکتها مشکلاتی داشتند. اغلب از بهره‌وری پایین، تولید در حد پایینتر از ظرفیت، مشکلات مالی، عدم تناسب هزینه‌ها با بازده، ضعف سازماندهی از کمبود ارتباط کارکنان با مدیریت رنج می‌برند.
- پس از اجرای نظام مدیریت مشارکتی، تغییرات زیر ایجاد شد.
- رشد کمی تولید
- بهبود بهره‌وری کارکنان
- بهبود کیفیت محصولات به طوری که امکان صدور محصول به بازارهای جهانی و منطقه‌ای فراهم شده است.
- بنابه اظهار مدیران شرکتهای مزبور، مدیریت مشارکتی موجب نوآوری و تحول در فرآیند تولید شده است و مشاهدات عینی نیز آن را تأیید می‌کند.
- ارتباط کارکنان با مدیریت بهبود یافته و روابط انسانی مناسب ایجاد شده است.
- مدیران معتقدند که سطح سواد و دانش کارکنان در مقایسه با سالهای آغازین اجرای نظام مدیریت مشارکتی بهبود یافته است. به دلیل نبود آمار و اطلاعات مربوط به دوره پیش از اجرای نظام در این باره، مقایسه کمی انجام نشد.

بدین ترتیب تحقیق‌کنندگان نتیجه گرفتند که با توجه به دستاوردهای فوق می‌توان از تجربه این سه شرکت برای طراحی نظام مدیریت مشارکتی در پارس الکتریک استفاده کرد. بر این اساس، پیشینه تاریخ، اجرای نظام مدیریت مشارکتی، روشها، اصول و الگوهای اجرایی و سازمانی، آیین نامه‌ها و چگونگی آماده‌سازی بستر، موانع و موارد دیگر در این سه شرکت برای استفاده در طراحی نظام مدیریت مشارکتی برای پارس الکتریک مورد بررسی قرار گرفت. از سوی دیگر، با بررسی وضعیت پارس الکتریک می‌توان گفت هر چند این شرکت در شرایط کنونی از نظر تولید و بافت مالی مشکلی ندارد، ولی به دلیل ضرورت کاهش ارزیابی و حفظ جایگاه خود در بازار به برنامه‌ریزی استراتژیک روی آورده است و مدیران عالی آن معتقدند که این برنامه موفق نمی‌شود مگر با ایجاد دیدگاه و چشم‌انداز مشترک در مدیران و کارکنان و از این طریق است که پارس الکتریک خواهد توانست توان رقابت خود را در بازارهای داخلی و جهانی حفظ کند. مدیریت مشارکتی در این زمینه نقش مهمی خواهد داشت، زیرا نه تنها به تحقیق چشم‌انداز مشترک کمک می‌کند بلکه بهره‌وری کارکنان نیز از طریق مشارکت افزایش و کاهش ارزیابی و یا هر هدف دیگری بهتر تحقق می‌یابد.

بدین ترتیب اجرای نظام مدیریت مشارکتی در پارس الکتریک قابل توجیه است. بر اساس و با توجه به ویژگیهای آن شرکت و نیز یافته‌های تحقیق درباره تجربه شرکتهای

- مورد مطالعه طراحی شد که از ویژگیهای زیر برخوردار است.
- با توجه به مطالعات مدیریت مشارکتی و تجربه شرکتهای یاد شده شروع کار براساس روشهای «پیوستار فنون مشارکت» طراحی شده است.
 - نظام مدیریت مشارکتی طراحی شده براساس ویژگیهای شرکت پارس الکترونیک است.
 - نظام فوق از ابتدا به صورت مدون و مستند تهیه و گردش کار آن براساس نمودار سازمانی است.
 - روش و مراحل اجرایی نظام پیشنهاد کارکنان به صورت کامل پیش بینی شده و پس از اجرای آن نظام مدیریت مشارکتی از طریق حلقه های کیفی تکامل خواهد یافت.
 - روش پرداخت پاداش کارکنان پیشنهاد دهنده، عوامل بررسی کننده و اجرا کننده پیشنهادت نیز از پیش تهیه و تنظیم شده است.
 - تدابیر اجرایی پیش از اجرای نظام برای آماده سازی و نیز کارهای بستر فرهنگی لازم با توجه به تجربه سایر شرکتهای پیش بینی شده است.

